كۆنگره ئازادی عیراق ریكخراوی خەلكی عیراقه
بۆ گەرانەوەی مەدەنیەتو جیگیری سیاسی

ئەمجەد غەفور

بە گویرەی راپۆرتی نەتەوە یەكگرتووەكان هەشت ملیۆن خەلكی عیراق دەربەدەرنو شوینی ژیانیان بەجێ هیشتووە، جگە لەمەش نەتەوە یەكگرتووەكان داوا لە وولاتانی دراوسێی عیراق دەكەن كە سنوورەكانیان دانەخەنو كراوەبێت بۆ هەلاتنی زیاتری خەلكی عیراق، هەروەها یەكیتی ئەورپا بە ملیار كۆمەك دەنێرن بۆ پشتیوانی لە پەناهەندە عیراقیەكانو داوا دەكەن كە رێ بە پەناهەندەكان نەدرێ برۆنە ناو خاكی ئەورپاوە، ئەو پارەیەش كە دەینێرن داوا دەكەن لە كەمپەكانی وولاتە دراوسیكانی عیراقدا خەرج بكرێت.

حالەتیكی سەرنج راكیشە، كیشەی عیراق چۆتە ئاستیك خەریكن باسی پاراستنو ریكخستنی تەواوی خەلكەكەی لە ناو ژیانی دەربەدەریو پەناهەندەییو سەرگەردانیو كەمپەكاندا دەكەن، ئیتر ئەندازیارانی "جەنگی دژی تیرۆر"، نەمانی تیرۆرستانو جگیربونو دابین كردنی ئەمنیەت لە ناوخۆی عیراق بە بن بەست نیشان ئەدەن، پەیداكرنی ریگەچارە بۆ گەرانەوەی ئارامی سیاسی بە بێ ئاسۆ دەخەنەروو، بەم قسەو نەخشانە دەیانەوێت ئەو پەیامە راگەیەنن، عیراق تەواو بووەو دەستیان لێشتووە، دیارە ئیتر هیچیان بۆ ناكرێتو ناتوانن عیراق لەو گیژاوە دەر بهینن، پلانی ئارامكردنەوەی وەزعی سیاسیان بۆ پەیدا نابێتو شكستی جەنگی دژی تیرۆر رادەگەیەنن، بۆیە بە خەلكی دەلێن بۆ خۆتان فریای خۆتان بكەون، بۆ ئەوەش بە خەلكی دەلین تەنها لە دەرەوەی سنورەكانی عیراق ئەتوانن خۆتانو منالەكانتان لە مەرگو شەری مانو نەمان بپاریزن.

پرۆسەی بە ناو "رزگاری عیراق" بۆ نەتەوە یەكگرتوەكانو كۆنگریسی ئەمریكیو ئەوروپای یەكگرتوو.. بۆتە سەلماندنی سیاسەتی ئاوارەییو دەربەدەریی بۆ دانشتوانی عیراق، بۆتە بەردەوامی حەتمی شەری تائفیو قەومی.

هەلگرانی "پەیامی رزگاری عیراق" بە دەولەتی ئەمریكاو هاورپەیمانانیو بە پشتگیری ریكخراوی نەتەوە یەكگرتوەكانەوە هەگبەكەیان بەشی چەواشەكاریو دروشمی قەبەی تیا نەماوە، لە ناو گیژاوی وەزعی سیاسیو شەری تایفیو كوشتاری بەكۆمەل بێ وەلامو بێچارە گیریان كردووە، هەنگاو بە هەنگاو پیشوازی لە شكستو كارەساتی گەورەتر دەكەن، رەسمیەت بە ناجیگیریو نالەباری وەزعی سیاسی ئەدەن.

بەراستی سەلماندیان ئەوانە ویرانكەری عیراق بونو ژیانی چەندین ملیون ئنسانیان لە مەترسی بەردەوامدا راگرتووە، چارەنوسێكی نادیارو وەزعیەتێكی سەرگردانی وەهایان بۆ ئایندی خەلكی عیراق فەراهەم هیناوە كە بۆ ناو خۆی دەولەتەكانی خۆشیان بۆتە قەیرانو كیشەو ململانێی سیاسی، جۆرج بۆش لە ناچاریا ڤیتۆ بەكار دەهینێت تا هیزەكەیان لە عیراق ئاش بەتال نەكات، تۆنی بلیر دەست لە كارو سەرۆكایەتی دەولەتی بەریتانیا دەكیشێتەوەو دان بە هەلەكانیدا دەنێت، مالكی لە شەرم الشیخ داوای ئمكاناتی مالی بۆ میلشیاكەیو كابینە گەندەلو ریسواكەی دەكاتو بەئاشكرا بەرژەوەندی خەلكی دەخەنە لاوە.

وەزعیەتی نائەمنی عیراق لە هەمووكات كارسات بارترو ناهەموارترە، تەقینەوەكان پەلیان هاویشتووە بۆ هەولیرو مەخمور.،. نازانی چ كارەساتو وێرانكاری تر بەدوایدا دیّت، هەموو رۆژ زیاد لە سەد لاشەی مردوو لە شارەكانی عیراق ئەدۆزرینەوە، مانای ژیانو گوزەرانی ئارام لە عیراقدا وەها لیّكترازاوە، هیچ ئاسۆیەك لە فەزای كیشمەكیشی نیوان میلشیاكانی ئیسلامیو ناسیۆنالستەكانو هیزەكانی ئەمریكادا بەبەرچاوی خەلكی عیراقدا تێناپەرێنێ.

لە رۆژی یەكەمی داگیركردنی عیراقەوە، ئەم ئایندە تاریكە لەلایەن ئیمە حزبی كۆمۆنستی كریكاریەوە پیشبینی كراو بانگەوازمان بۆ كردو بەدژی وەستاینەوە، داوامان كرد بەری پێ بكیرێت، بەلام دۆستانی دلسۆزی سیاسەتو نەخشەكانی دەولەتی ئەمریكا ئیمەیان بە ناحەزانی "رزگاری عیراق" پێ ناسە دەكرد، بە كورت نەزەرو ناواقعیو بێ ئاگا لە دنیا ناونوسیان دەكردین.

بەلام بەداخەوە وەزعیەتی سیاسیو کۆمەلایەتی ئیستای عیراق لەوە زیاتر تێ پەریوە کە بە باسو لیکۆلینەوە بخوازین پیشبینیەکانی خۆمان بسەلمینین، دەبێت پێداگری لەسەر ریگە چارەکانمانو نەخشە عەمەلی ریگای رزگاری خەلکی عیراق لەم مەینەتیانە بکەینە ئەلقەی ئەسلیو جدی، بە تەنگ ئەم هەلومەرجە نالەبارەوە بینو بە فریای ژیانی خەلکەوە بین، خەلکی بپاریزینو رزگاریان بکەین.

چونکە هیزە سیاسەکانی سەر بە پرۆسەی "رزگاری عیراق" لە خودی دەولەتی ئەمریکاو دامەزرینەرانی حکومەتی ئیستای عیراق تەواو بەبێ ئاسۆو ناکۆكو سەرگەردان کۆمەلگە بەریوەدەبەن، کۆمەلگەی عیراقیان تەسلیم بە دەربەدەریو ئاوارەییو هەلاتنو برسیتیو کوشتن کردووە، ئەم حالەتە بەرەو کوێ دەبەن تاکەی وەها دەبێت، نەك ناتوانن هیچ تروسکایەك دەرخەن، بەلکو بۆ خۆشیان رۆلیکی سەرەکیان هەیە لە پەرەپیدانی وەزعیەتی ئاوارەییو دەربەدەری خەلکیدا، بە ئاشکرا رەواج بە شەری تائفیو قەومی ئەدەن، رەواج بە دزیو گەندەلیو فەزای نائارامی سیاسیو کوشتنی بەکۆمەل ئەدەن، حەتمیە کە پیك هینانی حکومەتی بەرەی لیك هەلوەشاوی ئیسلامیو عەرەبو کوردو شیعەو سونە لە ویرانکاری زیاتر هیچ بەرهەمیکی تریان نابێت.

خەلکی عیراق هیچ چارەیەکیان نیە جگە لە رامالینی هیزی داگیرکەرو تەواوی میلشیایی حکومەتیو هیزە تیرۆرەستەکان نەبێت، یان هەلبژاردنی ئاوارەییو ژیان لە کەمپەکانی وولاتانی دراوسیدا، بۆ مانەوە لە ناو عیراقدا پیوستە بە دەوری ریکخراویکی سیاسی ئازادی خوازو ئنسانیدا خۆمان ریکخەنو چەکدار بکەین تا بتوانین لە بەرامبەر ئەو هیزە درندەو نائنسانیانەدا خۆمان راگرینو بجەنگین.

کۆنگرەی ئازادی عیراق ئەو ریکخراوە سیاسیە لە پیناوی رزگاریو ئازادی و ئنسانیەتو ئەمنیەتی خەلکی عیراقدا خەبات دەکات، حزبی ئیمە پشتیوانی تەواوی خۆی بۆ کۆنگرەی ئازادی عیراق راگەیاندووە، چونکە پیشبینی ئەوە دەکەین تروسکایی ئاسۆی رزگاری خەلکی عیراق لەم کیژاوو نائەمنیو مەینەتیانەی ئیستادا لە ریگای بەهیزبونی کۆنگرەی ئازادی عیراقەوە بەدەست دەهینرێت.

چونکە ریکخراویکی سیاسی بەهیز ئەتوانێ خەلکی عیراق لە کیژاوو کارەساتی شەری تائفیو قەومی دەربهینی کە هەول بۆ دەمەزراندنی دەولەتیکی غەیرە قەومیو غەیرە دینی بدات، باپەند بێت بە ئازادی بێ قەیدو شەرتی سیاسی، دەورو دەخالەتی راستەو خۆی خەلکی لە دەسەلاتی سیاسیدا دابین کات، لەمەیدانی دژ بە شەر تائفیو قەومیدا بجەنکێت، هەولبدات هیزەکانی ئەمریکا بکاتە دەرەوە.

کۆنگرەی ئازادی عیراق ئەو ریکخراوە سیاسیەیە کە خەلکی عیراق بە کریکارانو ریکخراوە کریکاریەکانو رابەرانی کریکاریەوە، بە خەلکانی زەحمەتکیشو ئازادی خواز، تەواوی ئەو هیزو لایەنە سیاسانەی چارەونوسی ئاسودەیی خەلکیو جگیربونی سیاسی عیراقیان بۆ گرنەگە ئەتوان پەیوەست بن پیوەیو بە هیزی بکەن.

حزبی کۆمۆنستی کریکاری عیراق لەپیناوی رزگاریو ئازادیو ئاسودەیی بۆ خەلکی عیراق پشتوانی تەواوی خۆی بۆ گۆنگرەی ئازادی عیراق راگەیاندووەو لە ریزەکانی کۆنگرەدا خەبات دەکات.